

Seniorteateret
og
Sandar Spellemannslag
spiller
”De tenkte stort”

I Sandar kirke

Idé: Svein Ingebretsen

Bearbeidet av: Svein Ingebretsen, Randveig Berggreen og Wenche Girlando

Regi: Randveig Berggreen

Anita Wiklund Norli (styremedlem og en av forfatterne av boken *Greven og hans undersåtter, makt og avmakt gjennom 150 år*) har gitt oss følgende bakgrunn for spillet:

Fra 1671 til 1805 var Gyldenløve og hans etterkommere overhoder for Larvik grevskap. Grevskapet omfattet både ladestedet Sandefjord og prestegjeldet Sandeherred, det gamle navnet for Sandar.

Grevene, som bodde i København, fikk eksklusive rettigheter og privilegier. De hadde blant annet eiendomsrett til kirkene og utnevnte prestene.

Dette utløste interessekonflikter og fikk betydelig innflytelse på livene til menneskene som bodde i grevskapet. Her oppsto det stadig spenninger mellom det grevene og deres representanter ønsket, og hva undersåttene i grevskapet oppfattet som akseptabelt og mulig i sitt strev for å brødfø seg og sine.

Slik var situasjonen da det på slutten av 1700-tallet skulle bygges ny kirke i Sandeherred.

Musikk 1: Sandarmarsjen nn.

Scene 1: I kirken på ladestedet Sandefjord i Sandeherred på 1720 tallet.
Greve Frederik Ahlenfeldt-Laurvig og Prost Andreas Schelven blir her enige om de skal bevilge midler til en ny kirke.

Musikk 2: Kirken den er et gammelt hus av L.S. Lindeman

Scene 2: På Husmannsplassen Øvre Myra
Her kommer Prosten på visitt. Han har blitt møtt med en lunken holdning rundt om hos bøndene så han ber om hjelp fra Husmannen til å få tak i nok arbeidsfolk.

Musikk 3: Springdans etter Jacob Svendsen

Scene 3: Arbeidet begynner
Bønder og husmenn fra Kodal og Sandeherred skal nå under Byggmester Lind bygge den nye og flotteste kirken i stiftet.

Musikk 4. Halling fra Valdres av Kristoffer Kalleberg

Musikk 5: Emmas vals- trad. Fra Finland

Scene 4: Kvinnenes situasjon på denne tiden
På landsbygda hadde de det ganske tøft, det fantes bl.a. ikke lege, så folk måtte klare seg selv i alle situasjoner. Men, de hadde derimot en klok kone, Magda!

Musikk 6: Sekstur II - vals etter Brimi.

Scene 5: På husmannsplassen Øvre Myra
Prosten har nettopp kjøpt Pukkestad gård og kommer her fordi han trenger arbeidshjelp til utbedring av gården.

Musikk 7: Hafallen polka av A.C. Larsen

Scene 6: Utsmykkingene
Maleren Frederik Petersen som malte den nye altertavlen, han strever med maleriet som skal bli den nye altertavla.

Musikk 8: Reinlender av A.C. Larsen

Scene 7: Den nye kirken

Den nye kirken ble innviet 15. august 1792. Bare to år etter at den gamle ble revet, kunne menigheten ta den nye kirken som rommer 1100 personer i bruk!

Musikk 9: Festmusikk: Francese**Scene 8: Pyntestuen.**

Husmannsplassen Pyntestuen ble drevet av Mads Andersen Langaard. På kirkevei om morgenen var kirkegjengerne innom Pyntestuen. Mange hadde gått langt, og ville gjerne vaske seg og pynte seg litt før de gikk ned til kirken.

Mads på Pyntestuen hadde skjenkebevilling på denne tiden, noe bøndene gjerne benyttet seg av på vei hjem fra kirken. Og i dag skal den nye kirken feires!

Musikk 10: Galopp etter Ola Langebrekke.

Kulisser/rekvisita: Knut Hamre**Kostymer: Tone Lise Lunde og Tone Helgeland****Lyd: Torkel Hasle****Bilder/lys: Torbjørn Solum****Sandefjord Seniorteater**

Svein Ingebretsen	Anders Vang	Anne Heldor Martinsen
Svein Fagerli	Randveig Berggreen	Inger Lise Skare
Grete Iversen Kjølstad	Erik Bjønnes	Gerd Holtan
Svein Lie	Per Marvin Tennum	Kåre Hvidtsten
Wenche Hvitstein Girlando	Øyvind Børresen	Vidar Paulus Andresen
Erik Tørnvall	Ann Iren Melsom	Ove Holther Jørgensen
Turid Stokkeland	Berit Hem Gulbrandsen	Anders Emil Bredal

Medlemmer fra Vestfold Operakor

Maja Flood

Kari Marie Sundvall

Marit Maarud

Signe Weitmeyer Firing

Kjersti Schanche

Nina Rørste

David Verdu

Oskar Jørgensen

Stein Johannessen

Hans Jørgen Firing

Sandar Spellemannslag

Grete Berge - trekkspill

Svein Aakerholt - klarinett

Ingunn Rosten Larsen - fele

Ruth Esager - fele

Andrina Svindland – fele

Nina Aas - cello

Gunnar Hvidtsten - gitar

Sandar Historielag takker

- **Seniorteateret**
- **Sandar Spellemannslag**
- **Sandar menighetsråd**

Sandar Historielag inviterte Sandefjord Teaterforenings seniorgruppe til å dramatisere hvordan det kunne være for innbyggerne i Sandar / Sandefjord å leve under grevskapstiden (1671 - 1821).

Sandar Spellemannslag har funnet fram tidstypisk musikk som de framfører i forbindelse med Seniorteaterets tablåer.

Menighetsrådet har velvillig latt oss låne denne flotte kirken.

Oppføringene av Grevskapsspillet i kirken er historielagets avslutning av markeringen av at det i 2021 var 200 år siden det ble slutt på Larvik grevskap.